

หลักสูตรการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรม จำนวน 50 ชั่วโมง

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอลานกระบือ

๐๐๐๐๐๐

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน การจัดกิจกรรมอาชีพให้กับประชาชนระดับฐานรากที่อาศัยอยู่ในระดับตำบล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนได้รับการพัฒนาสมรรถนะและทักษะในการประกอบอาชีพเพื่อการมีรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกอาชีพได้รับความรู้นำไปประกอบอาชีพ สร้างอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาสู่วิสาหกิจชุมชน เน้นการจัดการศึกษาที่ยึดพื้นที่เป็นฐานในการพัฒนาในหลักสูตร 5 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ หลักสูตรอาชีพด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม ด้านพาณิชยกรรมและบริการ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านกลุ่มอาชีพเฉพาะทาง เน้นหลักสูตรการพัฒนาอาชีพ up – skill re – skill และ new – skill ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม เป็นอยู่ชาวไร่ชาวน้ำที่สำคัญของโลก ผลิตสินค้าทางการเกษตรสำหรับการบริโภคทั้งภายในประเทศ และส่งเป็นสินค้าออก ดังนั้นการจัดทำหลักสูตรอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสาขาการเกษตรจึงนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง อาชีพการเพาะเห็ดนางฟ้าและเห็ดนางรม เป็นอาชีพหนึ่งที่น่าสนใจและน่าลงทุน เนื่องจากให้ผลผลิตเร็วมีการดูแลรักษาที่ไม่ยาก นอกจากนี้ให้ผลผลิตทางการเกษตรซึ่งมีคุณค่าทางอาหารสูง สามารถบริโภคได้ทุกเพศทุกวัย ปัจจุบันมีการแปรรูปเป็นอาหารหลากหลายรูปแบบ นิยมบริโภคกันในช่วงเทศกาลกินเจ และวิวัฒนาการทางการแพทย์มีการนำเห็ดนางฟ้าและเห็ดนางรมมาปรุงเป็นส่วนประกอบของยาสมุนไพร จึงมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอาชีพการเพาะเห็ดนางฟ้าและเห็ดนางรม หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านการพัฒนาคน โดยเฉพาะหน่วยงานทางการศึกษาเกิดขึ้น มีหน้าที่จัดการศึกษาและส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความสนใจในการประกอบอาชีพเพาะเห็ดนางฟ้าและเห็ดนางรมเพิ่มขึ้น ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอลานกระบือ จึงได้จัดทำหลักสูตรการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดนางฟ้าและเห็ดนางรม ขึ้น เพื่อใช้จัดกิจกรรมพัฒนาความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพให้กับผู้ที่สนใจ ได้นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต หรือนำไปประกอบอาชีพ สร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ผู้รู้หรือภูมิปัญญาในท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมเป็นวิทยากรจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมให้หน่วยงานภาคีเครือข่ายบูรณาการความร่วมมือจัดกิจกรรมกับสถานศึกษา
2. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้ด้อย พลาด ขาดโอกาสให้ได้รับการพัฒนาสมรรถนะและทักษะในการประกอบอาชีพ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้ ตลอดจนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต
3. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้ผ่านการฝึกอาชีพได้รับความรู้นำไปประกอบอาชีพ สร้างอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาสู่วิสาหกิจชุมชน

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้รับบริการ

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรม
2. มีทักษะเกี่ยวกับการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรม
3. มีเจตคติที่ดีและมีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ

กลุ่มเป้าหมาย

1. ประชาชนทั่วไปที่อยู่ในกลุ่มวัยแรงงาน กลุ่มผู้พิการ หรือกลุ่มเป้าหมายตามนโยบายของรัฐบาล เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชนนอกระบบ กลุ่มเป้าหมายในเรือนจำ และผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ฯลฯ
2. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน 50 ชั่วโมง

1. ภาคทฤษฎี 7 ชั่วโมง
2. ภาคปฏิบัติ 43 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	ช่องทางการประกอบอาชีพ	<ol style="list-style-type: none">1. บอกความสำคัญของการประกอบอาชีพได้2. บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพได้3. บอกและหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนได้4. บอกทิศทางการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรมได้	<ol style="list-style-type: none">1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพ1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ1.3 แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรม1.4 ทิศทางการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรม	<ol style="list-style-type: none">1. วิทยากรอธิบายและให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ สื่ออิเล็กทรอนิกส์/ สถานประกอบการ สื่อบุคคลในชุมชน หรือพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อนำข้อมูลมาคิดวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรม2. วิเคราะห์อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรมที่พบได้ในชุมชน จากข้อมูลต่าง ๆ3. อาจจัดให้ผู้เรียนศึกษาดูงานในสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรม4. ครู ผู้เรียน และผู้รู้ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรม	1 ชั่วโมง	2 ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์ การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัด กระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
2	ทักษะการประกอบ อาชีพ	<p>1. บอกขั้นตอนเตรียมการประกอบอาชีพ ได้แก่</p> <p>2. อธิบายขั้นตอนการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรมได้</p> <p>- แยกเชื้อเห็ดและการเลี้ยงเนื้อเยื่อบนอาหารวุ้น P.D.A</p> <p>- ทำหัวเชื้อเห็ดฟางและเห็ดนางรม</p> <p>- ทำก้อนเชื้อบรรจุถุงพลาสติก</p> <p>- เพาะเห็ดให้เกิดดอก</p> <p>3. บอกวิธีการเก็บดอกและดูแลรักษาเห็ดฟางและเห็ดนางรม เพื่อการบริโภคและจำหน่าย</p>	<p>2.1 ขั้นตอนเตรียมการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางเห็ดนางรม</p> <p>2.1.1 การสร้างโรงเรือน</p> <p>2.1.2 การเตรียมวัสดุทำก้อนเห็ด</p> <p>2.1.3 การเตรียมวัสดุเพาะเชื้อเห็ดฟางและเห็ดนางรม</p> <p>2.1.4 การเพาะเชื้อเห็ด</p> <p>2.2 ขั้นตอนการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรม</p> <p>2.2.1 การแยกเชื้อเห็ดและการเลี้ยงเชื้อเห็ดบนอาหารวุ้น</p> <p>2.2.2 การทำหัวเชื้อเห็ดฟางและเห็ดนางรม</p> <p>2.2.3 การทำก้อนเชื้อบรรจุในถุงพลาสติก</p> <p>2.2.4 การเพาะเห็ดให้เกิดดอก</p> <p>2.3 ขั้นตอนการเก็บดอกและดูแลรักษาเห็ดฟางและเห็ดนางรม เพื่อการบริโภคและจำหน่าย</p>	<p>1. วิทยากรให้ความรู้และให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูล เรียนรู้ขอบข่ายการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรมจากสื่อต่าง ๆ</p> <p>2. อาจจัดให้ผู้เรียนศึกษาจากแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรม</p> <p>3. จัดให้ผู้เรียนฝึกทักษะการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรมตามหลักสูตร</p> <p>4. ซักถาม / แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างวิทยากรและผู้เรียน</p> <p>5. จัดบันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียน</p>	1 ชั่วโมง 30 นาที	1 ชั่วโมง 32 ชั่วโมง 30 นาที

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3	การบริหารจัดการในอาชีพ	<p>1. สามารถวิเคราะห์ความต้องการของตลาดได้</p> <p>2. สามารถคิดคำนวณต้นทุน ผลกำไร/ขาดทุนได้</p> <p>3. สามารถวางแผนการจัดการเกี่ยวกับผลผลิตได้</p> <p>4. สามารถวิเคราะห์และบอกวิธีแก้ปัญหาความเสี่ยงในการประกอบอาชีพได้</p> <p>- บอกวิธีการป้องกันปัญหาที่เกิดจากความเสี่ยง</p>	<p>3.1 การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรม</p> <p>3.1.1 สามารถบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรม</p> <p>3.1.2 การจัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรม</p> <p>3.1.3 การคิดคำนวณต้นทุนการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรม</p> <p>3.1.4 การวางแผนการผลิต</p> <p>3.2 การจัดการตลาดในการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรม</p> <p>3.2.1 การจัดทำฐานข้อมูลลูกค้า</p> <p>3.2.2 การกระจายผลผลิตเห็ดฟางและเห็ดนางรม ไปสู่ผู้บริโภค</p> <p>3.2.3 การวางแผนการตลาด</p> <p>3.3 การจัดการความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรม</p> <p>3.3.1 การวิเคราะห์ศักยภาพในการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรม</p>	<p>1. ให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการของตลาดจากสื่อต่าง ๆ</p> <p>2. แบ่งกลุ่มผู้เรียนศึกษาวิเคราะห์และระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น รวมทั้งหาแนวทางในการจัดการความเสี่ยง</p> <p>3. ฝึกทักษะการคิดคำนวณต้นทุน กำไร จัดทำบัญชีฟาร์ม การกำหนดราคา การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้า</p> <p>4. ร่วมกันอภิปราย / เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน</p>	1 ชั่วโมง	1 ชั่วโมง
					1 ชั่วโมง	3 ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			1) ความต้องการของลูกค้า 2) การขาดแคลนวัสดุเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรม 3) ค่าใช้จ่ายในการทำโรงเรือนและการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรม 4) คู่แข่งทางการผลิตและจำหน่ายเห็ดฟางและเห็ดนางรม 3.3.2 การแก้ปัญหาความเสี่ยงในการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางและเห็ดนางรม			
4	โครงการประกอบอาชีพ	1. บอกความสำคัญและประโยชน์ของโครงการอาชีพได้ 2. บอกองค์ประกอบและลักษณะของโครงการประกอบอาชีพที่ดีได้ 3. เขียนโครงการประกอบอาชีพที่เหมาะสมและถูกต้องได้ 4. ตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงการประกอบอาชีพได้	1. ความสำคัญและประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพ 2. องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ 3. การเขียนโครงการประกอบอาชีพ 4. การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการประกอบอาชีพ	1. วิทยากรอธิบายความสำคัญ/ประโยชน์และองค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ 2. ให้ผู้เรียนศึกษตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสม และถูกต้องพร้อมจัดการอภิปราย 3. จัดให้ผู้เรียนเขียนโครงการประกอบอาชีพ 4. วิทยากรและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายตรวจสอบความเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไข 5. ประเมินผลการฝึกทักษะของผู้เรียน	1 ชั่วโมง	4 ชั่วโมง

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ ใบความรู้ แผ่นพับ
2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ
3. สื่อบุคคล เช่น ผู้รู้ ภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน
4. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน/สถานประกอบการ

การวัดผลและประเมินผล

- การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยการสอบถาม การทดสอบ การสังเกต ระหว่างเรียนและประเมินผลก่อนจบหลักสูตร

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีชิ้นงาน/ผลงาน ผ่านเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานและคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

- วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

- ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้ สามารถนำไปเทียบโอนกับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกของสถานศึกษาได้